

CommonLit

Over het algemeen proberen we in deze rubriek te schrijven over onderwerpen die passen bij alle talen, maar soms ontkomen we er niet aan; soms komen we zoiets moois tegen voor Engels dat we er een artikel aan móeten wijden. Dat moois is deze keer CommonLit, een website voor leesbevordering. Over het belang daarvan hebben we al eerder geschreven en als je het nieuws en de literatuur erover volgt, wordt dat belang steeds duidelijker. Maar iedere docent, ook de docent Engels, loopt aan tegen het probleem van passend leesmateriaal. De examenteksten zijn weliswaar interessanter dan vroeger, maar we weten ook dat het oefenen daarmee dodelijk saai kan zijn en het nut ervan zeer beperkt is. De verschillende leergangen bieden natuurlijk ook leesmateriaal, maar ook dat is voornamelijk gericht op tekstbegrip volgens de examenmethode.

Natuurlijk zijn er de *WaspReporter*

en *Alquin* met actueler tekstmateriaal, maar die kosten geld. En natuurlijk zijn er gepassioneerde docenten die veel zelf produceren, maar dat kost tijd, die we niet altijd (of bijna nooit) hebben. Zou het niet mooi zijn als er een grote collectie teksten was met goede vragen en opdrachten, op allerlei niveaus? Een collectie waar we zelf onze selectie uit kunnen maken? Die collectie is er met CommonLit.

Geletterdheid en kritisch denken

CommonLit (<www.commonlit.org>) is een non-profitorganisatie, gesubsidieerd door onder andere het Amerikaanse ministerie van Onderwijs. Het idee erachter is de stimulering van geletterdheid en kritisch denken, met name bij leerlingen uit achterstandssituaties, omdat geletterdheid de meest bepalende factor van schoolsucces is. De site bevat op dit moment 1194 teksten, ver-

deeld over allerlei thema's en niveaus. De teksten zijn voorzien van opdrachten, ontwikkeld door ervaren docenten.

Gebruik van de site is gemakkelijk. Ook zonder account kun je teksten zoeken en gebruikmaken van de lesplannen. Maar het aanmaken van een gratis account is aan te raden, omdat daarmee ook de handleiding beschikbaar wordt. Je kunt bovendien klassen aanmaken en opdrachten van een deadline voorzien. Bovendien kun je dan de vorderingen van je leerlingen volgen.

Als je een account hebt aangemaakt, ga dan eerst eens de 'Library' verkennen. Je kunt selecteren op boek, genre, thema en literaire stijlmiddelen. Als je op boek selecteert, dan zie je meer dan zestig boektitels in de bibliotheek, variërend van *Beowulf* tot *The Boy in the Striped Pajamas*. Kies je bijvoorbeeld de laatste, dan verschijnen er negen teksten die te maken hebben met de thematiek, het perspectief, de vertelwijze

of de achtergrond van het boek. Elke tekst is voorzien van notities en uitleg van moeilijke woorden. Bovendien kan elk woord geselecteerd worden, en na het klikken op het woordenboeksymbool in de taakbalk verschijnt er een pop-up met een woordverklaring. De taakbalk geeft ook nog de mogelijkheid tot het markeren van tekst en bovendien zit er een voorleesfunctie in (helaas wel met een computerstem).

Elke tekst kan worden begeleid door leesondersteunende vragen, die de leerling tijdens het lezen moet beantwoorden om ervoor te zorgen dat hij pas verder kan als hij het voorafgaande begrepen heeft. Verder zijn er tekstbegripvragen, die gescoord worden en waarmee de docent de vorderingen kan zien. Interessanter is echter de discussieknop bij de tekst. Daarmee komen discussievragen tevoorschijn die een kritisch gesprek over de tekst vergemakkelijken. Er zit bovendien een instructievideo bij die laat zien hoe je een

effectieve discussie kunt leiden. Je hoeft overigens niet online met de teksten te werken; elke tekst is te downloaden als PDF-document.

Thema's

Een andere manier om met CommonLit te werken is met behulp van de gestructureerde units. Per leerjaar is een aantal units beschikbaar rond verschillende thema's, een genre als poëzie of een vaardigheid als het schrijven van betogen. Met 'Text sets' kun je kiezen voor een bepaald onderwerp waarmee je mooi vakoverstijgend kunt werken, bijvoorbeeld met geschiedenis. Onderwerpen als de Amerikaanse Revolutie, de Koude Oorlog, maar ook oude beschavingen als Egypte, Griekenland en Rome zijn voorzien van teksten van verschillend niveau. Ook vakken als natuurkunde of biologie zijn vertegenwoordigd met teksten over ruimtevaart, onder andere afkomstig van NASA, maar ook verschillende artikelen over het menselijk lichaam. Met

'Featured content' kun je bovendien aandacht schenken aan de actualiteit. Zo zijn er deze maand (februari 2018) teksten geselecteerd die gelinkt worden aan de Olympische Spelen. Hoe actueel wil je het hebben?

Er is erg veel mogelijk met deze bron, maar hoe gaan wij hem gebruiken? Wij experimenteren nu met CommonLit als een manier om studenten breder te laten lezen over onderwerpen. De 'Paired texts' zijn een mooie manier om thematisch te lezen, en het begrip van de ene tekst vergemakkelijkt het lezen van de volgende. Gezamenlijk een eerste tekst lezen en dan leerlingen de follow-up laten kiezen, geeft de mogelijkheid om binnen hetzelfde thema te blijven en toch eigen keuzes te maken. Als je wilt experimenteren met een alternatief voor de beperkte keuze die normaliter in leergangen aanwezig is, dan raden we CommonLit volmondig aan. ■

Henk la Roi & Roland Bruijn